

SİYASAL KÜLTÜR ve SİYASAL KATILMA DAVRANIŞLARI

- **Kültür**; bir toplumda yüzyılların birikimi sonucu oluşmuş ortak değerler bütünüdür.
- Bir toplumu oluşturan bireylerin gelenekleri, görenekleri, alışkanlıkları, folkloru, ortaklaşa paylaştıkları duyguları, düşünceleri, zevkleri, o toplumun kültürünü oluşturur.

➤ **Siyasal kültür**; bir toplumun siyasal sistem ve siyasal oluşumlar (devlet, parlamento, hükümet, siyasi parti, kamu yönetimi, sendika, dernek, siyasal iktidar, demokrasi, seçim, anayasa vb) konusundaki bilgisi, görgüsü, alışkanlıkları, yaklaşımları, tutum ve davranışlarının tümüdür.

Siyasal kültür araştırmalarına göre;

- Siyasal kültürün gelişmesi için en önemli faktör eğitimdir. Toplumun eğitim seviyesi yükseldikçe, siyasal sisteme ilişkin bilinç de artmaktadır.
- Eğitim görenler görmeyenlere göre siyasal sistem ve işleyişi konusunda daha bilgilidirler.
- Siyasal olayları daha yakından izlerler.
- Kendilerini daha zgr hissederler.
- Örgütlere ve siyasal olaylara daha aktif ve bilinçli katılırlar.

Eğitim seviyesi yüksek, siyasal kültürü gelişmiş toplumlarda insanlar,

- a) yeni siyasal deneyimlere hazır, siyasal yeniliklere değişimlere daha isteklidirler.
- b) Sadece kendisi ve çevresi ile değil tüm toplumla ilgili sorunlarla ilgilenirler.
- c) Geçmişten çok bugün ve gelecekle ilgili çalışma içine girerler.
- d) rgtlenmeye ve örgütleriyle birlikte siyasal sistem içinde yer almaya yönelirler.
- e) Geleneksel düzenlerin yerine, yeni gelişmelere ayak uydurulması gerektiğine inanırlar.

Siyasal Toplumsallaşma

- Bir toplumda siyasi kültürün gelişmesi sonucu, bireylerin toplumsal ve siyasal çevre ile doğrudan ve dolaylı olarak girdikleri etkileşim.
- Bireylerin siyasal kültürleri bağlamında geliştirdikleri ulusal ve uluslar arası siyasetle ilgili görüş, düşünce, tutum ve davranışların tümü.

- Siyasal toplumsallaşma süreci, bireylerin siyasal kültür konusunda bilgilenmeleriyle birlikte başlar.
- Bu süreç ailede başlar, okulda devam eder.
- Yetişkinlik döneminde, dernek, sendika, meslek kuruluşları gibi örgütler devreye girer.
- Siyasal toplumsallaşmayı etkileyen diğer unsurlar, toplumsal değişme ve gelişmeler ile, kitle iletişim araçlarıdır.

Siyasal Davranış

İnsanların ve örgütlerin, siyasal örgütler karşısında aldıkları tavırlar, gösterdikleri eylemsel siyasal katılımlardır.

- Siyasal davranışların çeşitleri, ölçüleri, yoğunlukları, bir toplumun sosyolojik yapısı ile çok yakından ilgilidir.
- Bir toplumun geleneksel tarım toplumu olması ile sanayileşmiş modern toplum olması, siyasal davranışları etkiler.

Geleneksel toplumlar

- Tarımsal bir tabana oturmuştur
- Üretim ilişkileri feodal bir yapı içinde sürdürülür
- Kaderci kültür hakimdir
- Siyasal iktidarlarda toprak zenginleri ve dini liderler söz sahibidir
- Yetki ve kamu görevleri, başarıya değil, soya ya da aileye bağlıdır.

Temel Özellikleri

a) Değişme Yokluğu: Eğitim seviyesinin düşüklüğü, siyasal kültürün gelişimini ve dolayısıyla siyasal toplumsallaşmayı engeller.

Sanayileşme olmadığı için, kentleşme olgusu yaşanmaz.

Nüfusun büyük çoğunluğu kırsal alanda tarımsal üretim içinde kaldığından yatay ve dikey hareketlilik görülmez.

b) İlkel Teknik, Zayıf Üretim: Üretim araçları ilkel olduğundan üretim de çok zayıftır. Tarım makineleşmediği için, tarımsal üretim yalnızca iç pazar için yapılır.

c) Tarımsal Yapı ve Kapalı Ekonomi: İlkel teknik ve zayıf üretim, pazar için üretimi engellediğinden, insanlar ürettiklerini kendileri tüketir. Bu da kapalı bir ekonomik yapı oluşturur.

d) Feodal ve Paylaşılmayan Siyasi Yapı:

Siyasal iktidarlar genellikle belirli sınıflardan oluşur. Eğitim seviyesinin düşük olmasından kaynaklanan siyasal bilinçsizlik, alt sınıfların siyasi iktidarda söz sahibi olmasını ve iktidarı paylaşmasını engeller.

e) Geniş Aile Düzeni: Bu tür ailelerde genellikle çocuk sayısı çoktur. Çünkü çocuklar birer üretim ve kazanç aracı olarak görülürler. Oysa modern toplumlarda sanayileşmenin yarattığı hareketlilik, hem birlikte yaşamayı hem de çok çocuk yapmayı engellemektedir.

f) Kaderci Zihniyet ve Yerel Kültüre Bağlılık: İnsanlar genellikle doğal, toplumsal ve siyasal olaylar arasında sebep-sonuç ilişkisi kuramazlar. Eğitim seviyesinin düşüklüğü, geleneksel kültüre bağlılık, dinsel faktörler, insanların günlük işlerinin dışındaki olaylarla ilgilenmelerini engeller. Siyasi iktidarlar da, kendi egemenliklerini devam ettirmek için bu durumun devamını sağlamak isterler.

g) Yeteneğe Değil Soya Dayanan Kamu Görevleri: Kamu görevleri için aranması gereken yetenek başarı gibi temel faktörler değil, kamu görevlerine talip olan insanların soyu, hangi aileden geldiği, ailenin mesleği gibi faktörler aranır. Toplumda etkin görevler alabilmek için, kişinin eğitimi, yetişmişlik düzeyi, o görevi yapıp yapamayacağı değil, kişinin geldiği ailenin statüsü önemlidir.

Modern Toplumların Özellikleri

a) İleri teknoloji kullanıldığı için, üretim pazara yöneliktir ve dolayısıyla açık bir ekonomik yapı görülür. Sanayileşme kentleşmeyi yarattığı için, nüfusun büyük bölümü kentlerde yaşar. Çalışan nüfus sanayi ve hizmet sektöründedir. Eğitim seviyesi yüksektir. Dolayısıyla siyasal bilinç düzeyinin yüksekliği, siyasal kültür ve siyasal toplumsallaşmayı da olumlu yönde etkiler.

- b) Eğitim seviyesinin yüksekliği, yatay ve dikey hareketliliği de arttırır. Böylece, siyasi iktidarın sürekli belirli ellerde kalmasını engeller.
- c) Geniş aile yapısından çok çekirdek aile yapısı görülür.
- d) Siyasi iktidarlar her sınıftan insanlar tarafından paylaşılır. Bu da çoğulcu ve katılımcı demokrasi modelini oluşturur.

e) Durağan bir toplumsal yapıdan, değişken, hareketli, sınıflı, uzmanlaşmanın ve iş bölümünün arttığı bir toplumsal yapıya geçiş söz konusudur.

f) Kamu görevleri ve her düzeydeki görevler, herkese açıktır. Yarışmacılık esas alındığından, kamu görevleri için bilgi, beceri, eğitim, başarı ve yetenek gibi faktörler geçerlidir.

Siyasal Katılma

- İnsanların, seçimlere katılmanın ötesinde, her türlü siyasal olaylar ve siyasal kararlar karşısındaki ilgisinden başlayıp, kitlesele protesto eylemlerine kadar uzanan davranış biçimlerini kapsar.
- Siyasal katılmayı etkileyen faktörler, toplumsal ve kişisel olarak iki ana başlıkta incelenebilir.

Toplumsal Faktörler

- Toplumun tipi
- Grup üyeliği, aile, toplumsal sınıf
- Meslek ve statü

Kişisel Faktörler

- Cinsiyet
- Yaş

Siyasete Katılma Nedenleri

1. Bireysel ve örgütsel çıkarlarını korumak, toplumunu ve dünyayı daha iyi tanıyıp siyasal ve toplumsal olaylar arasında sebep-sonuç ilişkisi kurabilmeyi istemek
2. Mesleksel ve örgütsel olarak yeni bir sosyal çevre edinmek, toplumsal ve siyasal sorunları tartışabilmek, yorum yapabilmek

3. Siyasi konularda bilgisini ve kültürünü geliştirmek, psikolojik tatmin elde etmek
4. Toplumsal ve siyasal olaylar karşısında siyasal kültürünün gelişmiş olduğunu kanıtlayıp belirli pozisyonlara gelebilmek
5. Ülkedeki ve dünyadaki siyasal ve toplumsal olaylara yabancılaşmamak

Siyasete Katılmanın Boyutları

1. Politikacılarla ilişkiler
2. Seçimlerde oy kullanma ve siyasi partiler için çalışma
3. Siyasal literatürü izleme
4. Siyasal tartışmalara katılma
5. Siyasal örgütlere üye olma
6. Siyasal eylemlere katılma
7. Bağışta bulunma

Yararlanılan Kaynaklar

- Ali Öztekin, Siyaset Bilimine Giriş. Siyasal Kitabevi.
- Münci Kapani, Politika Bilimine Giriş, Bilgi Yayınevi.